

Студент 3 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто основні етапи розвитку страхового ринку в Україні. Досліджено стан розвитку ринку страхових послуг, проаналізовано фактори, що стримують його розвиток. Запропоновано першочергові заходи щодо усунення проблем розвитку страхового ринку України.

Аннотация. Рассмотрены основные этапы развития страхового рынка в Украине. Исследовано состояние развития рынка страховых услуг, проанализированы факторы, сдерживающие его развитие. Предложены первоочередные меры по устранению проблем развития страхового рынка Украины.

Annotation. Main stages of development of the insurance market in Ukraine are considered. The state of development of the insurance market is studied, factors that hinder its development are analyzed. Priority measures to eliminate the problems of the insurance market of Ukraine are proposed.

Ключові слова: страхування, страховий ринок України, Закон України "Про страхування", страхові послуги, страховий захист, страхова компанія, страховий бізнес.

Найважливішою сферою національної економіки України виступає фінансовий сектор. Однією з його складових є страховий ринок, розвиток якого в умовах інтеграції у світове економічне співтовариство займає одне із провідних місць у національній економіці, яка потребує значних фінансових ресурсів. Саме страхова галузь є важливим фінансовим інструментом, за допомогою якого можна акумулювати кошти для подальшого інвестування їх в економіку, що надасть можливість збільшити стан і багатство нації. Це підкреслює актуальність необхідності вдосконалення страхового ринку України шляхом вирішення низки проблем, що стримують його розвиток.

Проблемі розвитку страхового ринку присвячено досить багато наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних учених-економістів. Теоретичні та методичні проблемні питання сутності страхування і його місця в економічній системі досліджуються в працях таких учених, як В. Базилович, С. Осадець, А. Городюк та ін. [1 – 3].

Метою статті є дослідження стану ринку страхових послуг та аналіз факторів, що стимулюватимуть його розвиток.

Страховий ринок – особлива сфера грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає специфічна послуга – страховий захист, формується пропозиція і попит на неї [4].

Зародження і розвиток страхового ринку в Україні тісно пов'язані з переходом країни на початку 90-х років до ринкової економіки. З 1988 року на страховому ринку України виникли перші кооперативи, а з 1990 року – перші страхові компанії, кількість яких інтенсивно збільшувалася. Після прийняття в 1996 році закону "Про страхування", у країні розпочався процес упорядкування, регламентації та державного нагляду за страховою діяльністю.

На сьогоднішній день на ринку страхування України створено сприятливе для розвитку ринку страхових послуг конкурентне середовище. Механізм конкуренції серед страховиків справно виконує дуже важливу селективну функцію. Щорічно в Україні страховий ринок покидають декілька неконкурентоспроможних страховиків і одночасно включаються до Державного реєстру нові страхові компанії, як це відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Зростання кількості страхових компаній в Україні [5]

Роки	Загальна кількість страхових компаній	У тому числі	
		компанії з ризикових видів страхування	компанії зі страхування життя
2001	328	309	19
2002	338	316	22
2003	367	337	30
2004	387	342	45
2005	398	348	50
2006	441	356	55
2007	446	381	65

2008	469	397	72
2009	450	378	72
2010	451	381	70
2011	445	380	65
2012	448	384	64
2013	411	349	62

Нині страховий ринок в Україні є одним з сегментів ринку фінансових послуг, що динамічно розвивається. У цілому стан страхового ринку свідчить про значний його потенціал і перспективи подальшого зростання, зокрема: зростання кількості видів обов'язкового страхування; податкові переваги порівняно з іншими секторами економіки; висока прибутковість страхових компаній; значна кількість потенційних споживачів страхових послуг.

Страховий ринок України зростає як за розміром, так і за складністю. Середньорічний темп зростання страхових премій протягом останніх трьох років склав 42 %. Крім того, багато позитивних зрушень було в сфері законодавства та регулювання, що сприяло прискоренню зростання страхового сектору.

Для удосконалення та подальшого ефективного розвитку страхового ринку України необхідно здійснити ряд першочергових заходів, які наведені у табл. 2.

Таблиця 2

Проблеми розвитку страхового ринку України та заходи щодо їх усунення

Проблеми розвитку страхового ринку	Заходи щодо їх усунення
Відсутність довіри населення і господарюючих суб'єктів до страхових компаній	Підвищення захисту споживачів страхових послуг
Конкурентоспроможність страхових компаній у боротьбі за залучення вільних коштів порівняно з комерційними банками є нижчою	Збільшення капіталізації страховиків та конкурентоспроможності національного страхового ринку
Інформаційна закритість страхового ринку	Підвищення прозорості діяльності учасників страхового ринку
Відсутність цілеспрямованої державної політики у сфері страхування	Удосконалення правових засад захисту прав споживачів страхових послуг, а також порядок ліцензування діяльності страховиків
Невеликі обсяги і недосконала структура капіталу страхових організацій	Підвищення вимог до джерел формування статутного капіталу страховиків

Отже, страховий ринок України вже пройшов стадію формування і знаходиться на шляху поступового інтегрування в світовий. Реалізація наведених рекомендацій має зберегти та зміцнити фінансовий потенціал страхового ринку України, який вже набув певного рівня розвитку, але не став реальним чинником стабільності і за своїми характеристиками не відповідає тенденціям світових страхових ринків. Це створить сприятливе підґрунтя для активізації інвестиційної активності страхових компаній.

Наук. керівн. Возненко Н. І.

Література: 1. Базилевич В. Д. "Страхова справа" [Текст] / В. Д. Базилевич. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2002. – 203 с. 2. Осадець С. С. Страхування : підручник / С. С. Осадець. – К. : КНЕУ, 2002. – 599 с. 3. Городюк А. Б. Основні проблеми страхового ринку України / А. Б. Городюк // Вісник БДФА. – 2012. – № 2. – С. 10–13. 4. Шахов В. В. Страхование : учебник для вузов / В. В. Шахов. – М. : ЮНИТИ, 2003. – 48 с. 5. Фориншурер – страхование в Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://forinsurer.com/>. – Название с экрана.